

חוק האנג'לים החדש - פטור ממס ליחיד בשחלוף השקעות במניות חברות טכנולוגיה

הכותבים: רו"ח רונית בר ולרו"ח (משפטן) יובל אבוחצירא

ארצי, חיבה, אלמקייס, כהן פתרונות מיסוי בע"מ

ביום 31.7.2023 פורסם החוק לעידוד תעשייה עתירת ידע (הוראת שעה), התשפ"ג - 2023 (להלן: "הוראת השעה" או "החוק"), במסגרתו נקבעו מספר הטבות מס למשקיעים וחברות בענף המו"פ.

במבזקים הראשון בנושא (מס' 978 מיום 3.8.2023) סקרנו באופן מקיף את כלל ההטבות שנקבעו בחוק. במבזק הקודם בנושא (מס' 981 מיום 24.8.2023) התעמקנו בהטבות למשקיעים בחברות מו"פ, בהתאם לקבוע בסעיף 2 לחוק (המעניק זיכוי ממס). במבזק זה נתמקד בהטבת המס שנקבעו בסעיפים 3 ו-4 לחוק.

סעיף 3 לחוק מעניק הטבת מס מסוג פטור ממס על רווח הון (בצורת מנגנון דחיית מס על רווח הון המוכר לנו משחלוף נכסים על פי סעיף 96 לפקודה), שבע ליחיד ממכירת מניות של חברה מועדפת, שהיא בעלת מפעל טכנולוגי (להלן: "מניות החברה הטכנולוגית") כהגדרתם בחוק עידוד השקעות הון (להלן: "מכירה מזכה") אשר ההסכם למכירתן נחתם בתקופת הוראת השעה. במידה ו-4 חודשים לפני החתימה על הסכם המכר או 12 חודשים לאחריה, ביצע היחיד השקעה בחברת/ ות מו"פ (כהגדרתה להלן), היחיד רשאי לבחור כי בחישוב רווח ההון מהמכירה המזכה של מניות החברה הטכנולוגית, ינוכה מסכום התמורה סכום ההשקעה שביצע במזומן בחברת / ות מו"פ (הוגדר בחוק כ- "סכום השקעה מוטב").

מטרת החקיקה של הפטור האמור לפי דברי ההסבר: "...היא לתמרץ משקיעים, אשר להם ניסיון בהשקעה בחברות טכנולוגיות, להשקיע בחברות מו"פ מתחילות, מתוך הנחה שמשקיעים אלה מביאים עימם ניסיון עסקי וניהולי אשר חשוב במיוחד לחברות המו"פ שמצויות בתחילת דרכן".

יש להדגיש כי, המועד הקובע לעניין תחולת הסעיף הינו מועד החתימה של הסכם המכר במכירה המזכה של מניות החברה הטכנולוגית והוא נדרש להיות בתקופת הוראת השעה (קרי, מיום 31.7.2023 עד 31.12.2026). עם זאת, במידה והיחיד לא קיבל את תמורת המכירה או חלקה בתוך 30 יום ממועד חתימת הסכם המכר, רשאי פקיד השומה, לבקשת היחיד, לאשר כי מניין התקופה של 12 חודשים תתחיל ביום קבלת התשלום בעד המניות (שהרי נדרש כי ההשקעה בחברת המו"פ תהא במזומן).

סכום ההשקעה המוטב (הסכום הכולל, מכל ההשקעות בחברות המו"פ, שינוכה מהתמורה בחישוב רווח ההון) לא יעלה על רווח ההון הריאלי במכירה המזכה של מניות החברה הטכנולוגית.

אולם, לגבי כל אחת מההשקעות, בכל אחת מחברות המו"פ, שאת סכומה ניתן לנכות מהתמורה, כאמור, נקבעה תקרה נוספת (פר השקעה) והיא מוגבלת לסכומים שלהלן (כנמוך שבהם):

1. הסכום ששילם היחיד במזומן בביצוע ההשקעה במניות חברת המו"פ.
2. סך של 5.5 מיליון ₪. מסכום זה יופחתו השקעות אחרות שביצע המשקיע או קרובו (במישרין או בעקיפין) באותה חברת מו"פ, שנוכו בהתאם לסעיף זה או ניתן בגינן זיכוי לפי סעיף 2 להוראת השעה.

כמו כן, מסכום ההשקעה המוטב יופחתו סכומים שקיבל היחיד מחברת המו"פ בתקופת ההטבה (כאמור בסעיף 3(ד) להוראת השעה לעניין זיכוי ממס לפי סעיף 2).

על חברת המו"פ (כהגדרתה בסעיף 1 להוראת השעה - ראו הרחבה במבזק מס' 981) לעניין הטבת הפטור בסעיף 3 כאמור לעמוד גם בתנאים שנקבעו בסעיף 2(ב)(1) עד (4) לחוק: ההשקעה שולמה במזומן בתמורה להקצאת מניות חברת המו"פ, רו"ח אישר כי במועד ההשקעה החברה הינה חברת מו"פ, מטרת ההשקעה אינה לצורך הימנעות ממס או הפחתת מס בלתי נאותה ואין מדובר בהשקעת "קרוב" כהגדרתו בסעיף 88 לפקודה.

תנאי חשוב נוסף - המשקיע (היחיד) חייב להחזיק במניות המוקצות לו על ידי חברת/ ות המו"פ לתקופה של 6 חודשים לפחות ממועד ההשקעה בה ואם מכר אותן ל"קרוב" – לתקופת ההטבה, כהגדרתה בסעיף 2 (קרי, מתחילת שנת המס שבה חל מועד ההשקעה עד תום 3 שנים ממועד זה).

ככל ויתקיימו כל התנאים להלן, הרי שהמחיר המקורי של מניות חברת/ ות המו"פ יופחת בכל סכום ההשקעה המוטב שקוזז מהתמורה לפי סעיף זה.

היחיד המשקיע שזכאי בשל אותה השקעה בחברת מו"פ להטבה הן לפי סעיף 2 (זיכוי ממס) הן לפי סעיף 3, חייב לבחור באחת מהן, ולהודיע על בחירתו לפקיד השומה. הוא אינו רשאי לחזור בו מבחירתו.

השיקולים להחלטה

1. הרכב הכנסות ו/או רווחי ההון של היחיד: סעיף 2 מעניק ליחיד זיכוי ממס, שניתן לקיזוז כנגד חבות המס הכוללת של המשקיע, החל משנת ההשקעה. סכום שלא קוזז, יועבר לשנים הבאות. מנגד, פטור המס בהתאם לסעיף 3 הינו מוגבל לעסקת מכירת מניות של חברה מועדפת, שהיא בעלת מפעל טכנולוגי, בתקופת זמן הסמוכה למועד ההשקעה בחברת/ ות המו"פ.

2. שיעור ההחזקה (כבעל מניות מהותי או "רגיל") בחברה המועדפת בעלת המפעל הטכנולוגי (שמניותיה נמכרות, בהתאם לסעיף 3), לעומת שיעור ההחזקה בחברת המו"פ (ככל שעומדים בתקרות ובכל שאר התנאים): ככל שהוא בעל מניות מהותי בחברה המועדפת בעלת המפעל הטכנולוגי שמניותיה נמכרות ובעל מניות "רגיל" בחברת המו"פ, הוא יעדיף את ההטבה לפי סעיף 3.

3. סכום ההשקעה בחברת המו"פ (ליחיד הסגולה שעומדים בתקרות ובמגבלות האחרות ובכל שאר התנאים של שני הסעיפים): סעיף 3 מאפשר קיזוז סכום השקעה מוטב בחברת מו"פ של עד 5.5 מיליון ₪ לעומת זיכוי ממס לפי סעיף 2 עד לסכום השקעה מירבי של 4 מיליון ₪, לפי סעיף 2.

4. כוונות היחיד המשקיע להחזיק את מניות חברת המו"פ המוקצות לטווח קצר בלבד: במידה והיחיד מתכוון להחזיק את המניות שהוקצו לו בחברת המו"פ לתקופה קצרה (בכל מקרה, לא פחות מ- 6 חודשים), יעדיף לבחור בהטבה לפי סעיף 3. ההטבה על פי סעיף 2 דורשת, כתנאי, החזקת מניות חברת המו"פ בכל תקופת ההטבות (מתחילת שנת המס שבה חל מועד ההשקעה עד תום 3 שנים ממועד זה). כמובן, במקרה זה, ההטבה אינה משמעותית, שהרי במכירת ההשקעה בחברת המו"פ, תוקטן העלות והדחיה בחבות המס הינה קצרת מועד.